AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən dos.Z.İ.Məmmədov
" 12 " "sentyabr" 2025-ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 7001001-Texnologiya fənninin tədrisi metodikası və metodologiyası
Fakultə: Təbiyyat
Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:
Fənnin adı: Peşə təliminin innovativ metodları
Kodu: İPFS-B001-MIF B03
Tədris ili: I Kurs (2025-2026)
Tədris yükü (saat): Audotoriya saatı: 30 saat (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)
Tədris forması: Əyani
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 6
Auditoriya N: Mühazirə və Seminar. Saat:

II Müəllim haqqında məlumat:
Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: tex.ü.f.d., dos. Mahmudova Validə Xankişi qızı
Məsləhət günləri və saatı: V-gün saat 13-00- 16-00-da.
E-mail ünvanı: mammedova.valida@mail.ru
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaitivə metodik vəsaitlər
Əsas ədəbiyyat

1. M.İlyasov "Peşəyönümünün əsasları" Dərs vəsaiti. Bakı, "Mütərcim", 2011
2. M.İlyasov "Peşə, ixtisas seçimi" Bakı, 2015
3. M.İlyasov "Şagirdlərin peşə seşməyə hazırlanması" Bakı, 2009
4. П.Р.Атутов, В.А. Поляков. «Основы производства. Выбор профессии». Москва,1988
5. А.Соловьев "Выбор профессии" Москва, 2013
6. К.А.Дмитриева, Т.Б.Рябинина "Выбор профессии" Москва, 2017
Əlavə dərsliklər, vəsaitlər və mənbələr:
7. К.А.Дмитриева, Т.Б.Рябинина "Выбор профессии" Москва, 2017
8. Ə.Əhmədov, K.Məcidov "Məktəblərin peşəyönümü" Bakı – 1984
9. M.Mayılov, N.N.Əhmədov "Əmək təlimi" (peşəsecmə və istehsalatın əsasları) Bakı, 2000
10. Azərbaycan Respublikasında peşə təhsilli sisteminin təkmilləşdirilməsi tədbirləri haqqında. Əsasnamə. 02 sentyabr, 1996
11. Təhsil Haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, Qanun, 2009
12. F.Qasımov, Z.Nəcəfov., "İnnovasiyalar: yaranması, yayılması və inkişaf perspektivləri" Bakı, "Elm", 2009.

CamScanner ilə skan edilib

IV Prekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Fənnin təsviri - müasir bazar iqtisadiyyatı şəraitində mövcud olan müxtəlif təyinatlı istehsal, xidmət, kommersiya müəssisələrində tətbiq edilən texnoloji proseslərin və avadanlıqların, istehsal münasibətlərinin, həmçinin məhsulun hazırlanması mərhələlərinin, keyfiyyətin idarə olunması işlərinin, istehsal və xidmət sahələrindəki qarşılıqlı münasibətlərin və eləcə də bir sıra bu kimi məsələlərin geniş mahiyyətini araşdırmaqla həmin sahələrdə mövcud olan peşələrə dair kadr hazırlığının və peşə hazırlığı işinin idarə olunmasının sadə üsullarla və innovativ metodlarla izahını verməkdir.
Fənnin məqsədi - əmək fəaliyyətinin müxtəlif növlərinin elmi-nəzəri və praktik əsasları haqqında geniş məlumatların magistrantlara çatdırılması, onların gələcək pedaqoji fəaliyyəti prosesində şagirdlərin və kollec tələbələrinin marağını, meylini və qabiliyyətini həmin peşələrdən birinə yönəldə bilmələri üçün zəruri hesab olunan yolların və biliklərin mənimsənilməsi, həmin peşəyə yiyələnməyin yollarını araşdırmaq üçün zəruri olan kompetensiyaların qazanılmasıdır.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar, həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriya işlərinə görə verilir.

İmtahan biletində bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal- tələbə keçirilmiş materialları dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam aça bilir.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin, mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin, fikrini əsaslandıra bilmir.

1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

CamScanner ilə skan edilib

semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

A – 91-100 bal – əla;
B – 81-90 bal – çox yaxşı;
C – 61-70 – kafi;
Ç – 71-80 – yaxşı;
E – 51-60 bal – qənaətbəxş;
F – 51 baldan aşağı qeyri-kafi.

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 15 saat, seminar - 15 saat. Cəmi: 30 - saat.

№	Mühazirə mövzularının məzmunu	(Müh) Saat	(Sem) Saat	Tarix
1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	Mövzu: Giriş. Peşə təliminin innovativ metodları fənninin məqsəd və vəzifələri **Plan:** 1. Peşə təliminin innovativ metodları fənninin məqsəd və vəzifələri. 2. Bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun olaraq xalq təsərrufatının müxtəlif sahələrində tələb olunan müasir peşə istiqamətləri və onlar üzrə kadr hazirlığının mühüm amilləri. 3. Ölkəmizdə mövcud olan peşə təhsili və təlimi sisteminin xarakterik xüsusiyyətləri. Mənbə: 1; 2; 3.	2	2	
2	Mövzu: İnnovasiya, onun növləri və təsnifləşdirilməsi. Peşə təlimində tətbiq olunan mütərəqqi tədris üsullarinin analizi **Plan:** 1. İnnovasiya anlayışı. İnnovasiyanın növləri. 2. İnnovasiyanın mənimsənilmə sürəti, onun asılı olduğu faktorlar. İnnovasiyaya dövlət dəstəyi mexanizmləri. 3. İnnovativ təlim metodları. İnnovasiyaların bir pedaqoji fəaliyyət növü kimi təhsilə gətirdiyi yeniliklər. 4. Fəal təlim peşə təliminin innovativ metodlarının bir elementi kimi Mənbə: 1; 2; 5.	2	2	
3	Mövzu: Peşələrin təsnifatı və xarakteristikası. Peşələrə olan maraq və meyllərin öyrənilməsi. **Plan:** 1. Peşə təhsili üzrə ixtisasların istehsalat sahələri üzrə təsnifatı. Müasir şəraitdə ixtisaslara tələbat və onların xarakteristikası. 2. Peşələrin siyahısı və adları. Ənənəvi peşələrin müasir məzmunu. 3. Yeni dövrdə yaranan peşələr. 4. Peşələrə maraq yaradılmasının xüsusiyyətləri. Mənbə: 1; 3; 6.	2	2	
4	Mövzu: Peşəyönümü üzrə aparılan işin forma və metodları. Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair strateji yol xəritəsi.	2	2	

CamScanner ilə skan edilib

	Plan: 1. Peşəyönümü üzrə aparılan işlərin forma və metodlarının müxtəlifliyi. 2. Peşəyönümünün və peşə hazırlığının idarə olunmasının prinsipləri. 3. Təhsilalanların peşələr üzrə istiqamətləndirilməsi. Perspektiv peşə sahələrinin araşdırılması. 4. Fəal təlim metodları və pedaqoji oyunların köməyilə yeni mütərəqqi peşə təlimi texnologiyalarının işlənib hazırlanması. Mənbə: 1; 2; 5; 6.			
5	Mövzu: Peşəyə istiqamətləndirmənin elmi- nəzəri və psixoloji əsasları. Azərbaycanda peşə təhsilinin inkişafının təmin edilməsi istiqamətində görülən məqsədyönlü tədbirlər **Plan:** 1. Peşəyönümünün funksiyaları. Maraqlar xəritəsinin işlənməsi. 2. Professioqramların tərtib edilməsi. 3. Psixoloji xidmət anlayışı və məktəbdə psixoloji xidmətin zəruriliyi. 4. Peşə təhsili sisteminə ixtisaslı yeni mütəxəssislərin cəlb edilməsi. Mənbə: 1; 2; 4; 5.	2	2	
6	Mövzu: Peşəyönümünün və peşə hazirlığının idarə olunmasının prinsipləri **Plan:** 1. Peşə istiqaməti. Şəxsi peşə planının peşəseçmədə rolu. Peşə özünütəyini. 2. Peşə və ixtisas tələbləri, əmək bazarının tələbi. 3. Peşə seçiminin modeli. Peşə seçiminə təsir edən amillər. 4. Peşəyönümü və bacarıqların qiymətləndirilməsi.Qlobal trendlər. Mənbə: 1; 3; 4; 6.	2	2	
7	Mövzu: İstehsalatın əsasları. İstehsalatda əməyin məzmunu və xarakteri **Plan:** 1. İstehsalın mahiyyəti. 2. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsal münasibətlərinin forma və məzmunu. 3. Məhsul növləri və onların təsnifatı. Əməyin mahiyyəti və növləri. 4. Əməyin mühafizəsi. Mənbə: 1; 3; 4; 6.	2	2	
8	Mövzu: Şagirdlərin ağac, metal və plastik kütlənin emali üzrə peşələrə istiqamətləndirilməsi. **Plan:** 1. Detalların hərəkətli və hərəkətsiz birləşmələri. Oduncağın emalı və səthinin bəzədilmə texnologiyası. 2. Qara və əlvan metalların emalı üsulları, onlardan məmulat hazırlanması texnologiyaları. 3. Plastik kütlə və onun insan həyatında rolu. 4. Plastik kütlədən məmulatların hazırlanma texnologiyası.	1	1	

CamScanner ilə skan edilib

	Mənbə: 1; 3; 4; 6.			
	CƏMİ: 30 saat	**15**	**15**	

XI Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür, vərdiş və bacarıqları:- müasir təlim texnologiyaları ilə tanış olur, onları tətbiq edir. Təlimdə yeni innovasiyaları öyrənir. Məşğələlərin daha effektli keçirilməsi yollarını öyrənir.

XII Fənn üzrə təlimin nəticələri.

Pedaqoji fəaliyyət prosesində maraq, meyl və qabiliyyətin peşələrdən birinə yönəldilməsi üçün zəruri bilikləri öyrənir. Peşə təlimində innovativ təlim metodlarını həyata keçirməyi bacarır. Peşəyönümü üzrə aparılan işin forma və metodlarını bilir, Azərbaycan Respublikasında peşə təhsilinin və təliminin inkişafına dair strateji yol xəritəsini anlayır. Azərbaycanda peşəyə istiqamətləndirmənin nəzəri və psixoloji əsasları haqqında biliklərə yiyələnir. İstehsalatda əməyin məzmunu və xarakterini təhlil edə bilir.

XIII Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV Kollekvium sualları.

I kollokvium sualları

1. Peşə təliminin innovativ metodları fənninin məqsəd və vəzifələri.
2. Bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun olaraq xalq təsərrufatının müxtəlif sahələrində tələb olunan müasir peşə istiqamətləri və onlar üzrə kadr hazirlığının mühüm amilləri.
3. Ölkəmizdə mövcud olan peşə təhsili və təlimi sisteminin xarakterik xüsusiyyətləri.
4. İnnovasiya anlayışı. İnnovasiyanın növləri.
5. İnnovasiyanın mənimsənilmə sürəti, onun asılı olduğu faktorlar. İnnovasiyaya dövlət dəstəyi mexanizmləri.
6. İnnovativ təlim metodları. İnnovasiyaların bir pedaqoji fəaliyyət növü kimi təhsilə gətirdiyi yeniliklər.
7. Peşə təhsili üzrə ixtisasların istehsalat sahələri üzrə təsnifatı. Müasir şəraitdə ixtisaslara tələbat və onların xarakteristikası.
8. Peşələrin siyahısı və adları. Ənənəvi peşələrin müasir məzmunu. Yeni dövrdə yaranan peşələr. Peşələrə maraq yaradılmasının xüsusiyyətləri
9. Peşəyönümü üzrə aparılan işlərin forma və metodlarının müxtəlifliyi.
10. Peşəyönümünün və peşə hazırlığının idarə olunmasının prinsipləri.

II Kollekvium sualları.

1. Təhsilalanların peşələr üzrə istiqamətləndirilməsi. Perspektiv peşə sahələrinin araşdırılması.
2. Fəal təlim metodları və pedaqoji oyunların köməyilə yeni mütərəqqi peşə təlimi texnologiyalarının işlənib hazırlanması.
3. Peşəyönümünün funksiyaları. Maraqlar xəritəsinin işlənməsi.
4. Professioqramların tərtib edilməsi.
5. Psixoloji xidmət anlayışı və məktəbdə psixoloji xidmətin zəruriliyi.
6. Peşə təhsili sisteminə ixtisaslı yeni mütəxəssislərin cəlb edilməsi.

CamScanner ilə skan edilib

7. Peşə istiqaməti. Şəxsi peşə planının peşəseçmədə rolu. Peşə özünütəyini.
8. Peşə və ixtisas tələbləri, əmək bazarının tələbi.
9. Peşə seçiminin modeli. Peşə seçiminə təsir edən amillər.
10. Peşəyönümü və bacarıqların qiymətləndirilməsi.Qlobal trendlər.

XV İmtahan sualları:

I Blok

1. Peşə təliminin innovativ metodları fənninin məqsəd və vəzifələri.
2. Bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun olaraq xalq təsərrufatının müxtəlif sahələrində tələb olunan müasir peşə istiqamətləri və onlar üzrə kadr hazirliğının mühüm amilləri.
3. Ölkəmizdə mövcud olan peşə təhsili və təlimi sisteminin xarakterik xüsusiyyətləri.
4. İnnovasiya anlayışı. İnnovasiyanın növləri. İnnovasiyanın mənimsənilmə sürəti, onun asılı olduğu faktorlar. İnnovasiyaya dövlət dəstəyi mexanizmləri.

II Blok

1. Peşə təhsili üzrə ixtisasların istehsalat sahələri üzrə təsnifatı. Müasir şəraitdə ixtisaslara tələbat və onların xarakteristikası.
2. Peşələrin siyahısı və adları. Ənənəvi peşələrin müasir məzmunu.
3. Yeni dövrdə yaranan peşələr.
4. Peşələrə maraq yaradılmasının xüsusiyyətləri.

III Blok

1. Peşəyönümü üzrə aparılan işlərin forma və metodlarının müxtəlifliyi və peşə hazırlığının idarə olunmasının prinsipləri.
2. Təhsilalanların peşələr üzrə istiqamətləndirilməsi. Perspektiv peşə sahələrinin araşdırılması.
3. Fəal təlim metodları və pedaqoji oyunların köməyilə yeni mütərəqqi peşə təlimi texnologiyalarının işlənib hazırlanması.
4. Peşəyönümünün funksiyaları. Peşə təhsili sisteminə ixtisaslı yeni mütəxəssislərin cəlb edilməsi.

IV Blok

1. Peşəyönümü və bacarıqların qiymətləndirilməsi.Qlobal trendlər.
2. İstehsalın mahiyyəti.
3. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsal münasibətlərinin forma və məzmunu.
4. Məhsul növləri və onların təsnifatı. Əməyin mahiyyəti və növləri.

V Blok

1. Detalların hərəkətli və hərəkətsiz birləşmələri. Oduncağın emalı və səthinin bəzədilmə texnologiyası.
2. Qara və əlvan metalların emalı üsulları, onlardan məmulat hazırlanması texnologiyaları.
3. Plastik kütlə və onun insan həyatında rolu.
4. Plastik kütlədən məmulatların hazırlanma texnologiyası.

"Peşə təliminin innovativ metodları" fənni -"Texnologiya fənninin tədrisi metodikası və metodologiyası" ixtisası (proqramları) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus - "Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (12 sentyabr 2025-ci il "01" sayılı iclas protokolu).

Fənn müəllimi: dos. V.X. Mahmudova

Kafedra müdiri: dos. R.F. Əliyev

CamScanner ilə skan edilib